

ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

(ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΒΑΣΙΛ. ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ Δ. ΑΝΣΕΛΜΟΥ.)

Ἄριθ. 20.

1838.

(Ὀκτωβρίου.)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ. Περιήγησις κατ' ἀμφοτέρας τοὺς πόλους (συνέχεια). — Περί τῆς νεκρᾶς θαλάσσης. — ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ. Θιβετι. — Ρωσσοκ. Ἰθνη τῶν Ὀστιάκων. — ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ. Περί τῶν ἱερῶν δικαστηρίων τοῦ μεσαιῶνις. — ΖΩΟΛΟΓΙΑ. Περί Ἰαίνης. — ΓΕΩΡΓΙΑ. Δευτέρα συγκριμὴ τῶν γεωμύλων. — ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ. Σακχαροποιία Σερπίων αὐτῶν. — ΧΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.

Περιήγησις κατ' ἀμφοτέρους τοὺς Πόλους

(Συνέχεια)

Τὸ ἀδύνατον τῆς κοινωνίας τῶν δύο θαλασσῶν φαίνεται ἤδη ἀποδεδειγμένον ἵθεν τινὲς Θαλασσοπόροι διευθύνθησαν καὶ πρὸς τὸν μεσημβρινὸν πόλον ζητοῦντες καὶ ἐνταῦθα ν' ἀνκαλύψωσι, διασχίσαντες τὸν φραγμὸν τῶν ἀδιαλύτων πάγων, τῆς φύσεως τὰ ἀπόκρυφα.

Ὁ περίφημος Κεσὴ ἤδη κατὰ τὰ 1774 εἶχε προχωρήσει μέχρι τῆς 71 Μ. Π. Μετ' αὐτὸν ὁ Ρῶσσο Βελλιγγάουζεν προέβη κατὰ τὰ 1820 μέχρι τῆς 70 παραλλήλου. Κατὰ τὰ 1831 ὁ Ἄγγλος Βισκόης ἔμεινεν εἰς τὴν 69' ἀλλὰ κατὰ τὰ 1823 ὁ πλοίαρχος Βέδδελ ἐπιβάνων μικρὰν Γολέταν 160 τόνων προσδιωρισμένην διὰ τὴν ἀλιείαν τῆς φώκης, προέβη μέχρι τῆς 74 Μ. Π. Ἐδὼ εὗρεν, ὡς ἐδηγήθη ἔπειτα, ἐλευθέραν θάλασσαν καὶ γλυκεῖαν θερμοκρασίαν, ὥστε ἤθελε προχωρήσει μέχρι τοῦ πόλου, ἂν δὲν τῷ ἐξέλειπον αἱ τροφαί, καὶ δὲν ἦτον καὶ ἡ ὥρα τοῦ χρόνου ἤδη προχωρημένη.

Ἐσχάτως καὶ ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις δραστηρίως συνεργοῦσα ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς ἐπιστήμης διέταξε τοιοῦτον ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης πλοῦν πρὸς τὸν ἀνταρκτικὸν πόλον, διαπισθεῖσα τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ εἰς τὸν

ἐμπειρον μοίραρχον Δυμόντε Δυρβίλλον, ὅστις κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος 1837 ἐπεβιβάσθη εἰς τὴν Κορβέτταν τὴν Ἀστρολάβον καὶ συνωδεύθη ἀπὸ τὴν Κορβέτταν τὴν Ζηλωτὴν, ἀμφοτέρας ἐχούσας τὰ πληρώματα ἡσκημένα καὶ πλήρη τὴν παρασκευὴν. Αἱ δοθεῖσαι εἰς αὐτὸν ὁδηγίαι ἦσαν νὰ ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη τοῦ Βεδδέλου, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἀνταρκτικὸν πόλον, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὸν τοῦ Μεγελάνου πορθμὸν μεταξὺ τῆς Παταγωνίας καὶ τῆς Γῆς τοῦ πυρός·

Τὰ δύο πλοῖα ἐξέπλευσαν ἀπὸ τὸ Τουλὸν τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1837 καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ Ρίον Ἰανέιρον, πρωτεύουσαν τῆς Βρασιλίας, ὅπου περιμένοντο πέντε Ἀμερικανικὰ πλοῖα προσδιωρισμένα καὶ αὐτὰ νὰ ἐπισκερθῶσι τὸν ἀνταρκτικὸν πόλον· ἐπειδὴ ἀκόμη εἰς τὰ κλίματα ἐκεῖνα τὸ θέρος (ἀρχίζον τὸν Δεκέμβριον) δὲν εἶχε φθάσει, διὰ τοῦτο ἀπεφάσισεν ὁ μοίραρχος νὰ ἐπισκερθῇ ἐν τούτοις τὸν τοῦ Μεγελάνου πορθμὸν. Διαβάντες λοιπὸν οἱ θαλασσοπόροι οὗτοι τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον στενὸν, εἶδον σῶμα αὐτοχθόνων εἰς τὴν Γῆν τοῦ πυρός, ἀλλὰ πλέοντες μακρόθεν δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀπαντήσουν εἰς τὰ φιλικὰ νεύματά των. Τὴν νύκτα διαβαίνοντες τὸν στενὸν πορθμὸν τοῦ Ναρθούγου μεταξὺ τῆς στερεᾶς καὶ τῆς μικρᾶς νήσου τῆς Ἐλισάβετ, εἶδον πολλὰς πυρᾶς τῶν ἀγρίων ἐκατέρωθεν.

Τὴν 15 προσωρμίσθησαν χάριν Ξυλείας εἰς τὸν ἀσφαλῆ κατὰ τὸ μεσημβρινὸν τῆς Ἀμερικῆς λιμένα Φαμίνην (πέινα). Ὁ τόπος εἶναι κατάφυτος, κατασκιασμένος καὶ διάβρυτος· ἀλλ' οἱ ἐκεῖ σταλέντες ἄποικοι Ἴσπανοὶ ἀπέθανον ἀπὸ τὴν πείναν διὰ τὴν ἀργίαν των.

Τὴν 28 διέβησαν ἐμπρὸς τοῦ λιμένος Βουγαινβίλλου, (ὄνομα τοῦ πρώτου Γάλλου διαβάντος τὸν πορθμὸν), καὶ παραλλάζαντες τὸ Ὄβήριον ἀκρωτήριον εἰσῆλθον εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ πορθμοῦ, πρᾶξιον χάριεν καὶ ζωγραφικόν, διὰ τὰς πεδιάδας, καὶ τὰ ὑψηλότεα ὄρη μέχρι τῶν χιονωδῶν κορυφῶν των. Ἡ Γῆ τοῦ πυρός στρεφομένη ἐνταῦθα πρὸς ἄρκτον σύγκειται ἀπὸ σειρὰν ὑψηλῶν ἐχιονισμένων κορυφῶν, καὶ φαίνεται ὡς νὰ κατεστράφη ποτὲ διὰ σπαραγμῶν ὑπογείων καὶ νὰ ἀνέβρασε.

Τὴν 29 προσωρμίσθησαν εἰς τὸν Γαλάτην, τόπον σὺδενδρον, ὅπου τὰ δάση περιέχουν διάφορα εἶδη πτηνῶν, τὰ παράλιχ κατακαλύπτονται ἀπὸ βρώσιμα ὕστρακα, καὶ ἡ θάλασσα ἔχει πλοῦτον ἰχθύων. Τὸ μόνον ἴχθος αὐτοχθόνων ἦτον μικρὰ καλύθη ἀνήκουσα βεβαίως εἰς τοὺς ἀλίεις τῆς Γῆς τοῦ πυρός· ἐμπρὸς τῆς καλύθης ἐφαίνοντο δαυλοὶ ἐσδεσμένοι καὶ ὄστρακα, λείψανα γεύματος.

Ἐναντίος ἄνεμος ἠνάγκασε τὰ δύο πλοῖα νὰ ὀπισθοδρομήσουν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἐλισάβετ, ὅπου εἶχον ἰδῆ τὰς πυρᾶς τῶν ἀγρίων. Ἐδῶ φυλὴ Παταγῶνων ἐδέχθη φιλικῶς τὰ πλοῖα, καὶ ἐπλησίισεν ὅπου οἱ Γάλλοι ἦσαν προσωρμισμένοι κ' ἐδέχθησαν εἰς τὰς σκηπὰς των τοὺς ναύτας. Οἱ ἄγριοι οὗτοι δὲν ἦσαν τόσον γιγαντιοὶ τὸ ἀνάστημα, ὅσον οἱ ἀρχαιότεροι περιηγηταὶ τοὺς εἶχον περιγραφῆ, καὶ ὁ ὑψηλότερος αὐτῶν δὲν ὑπερέβαινε τοὺς 5' 9" γαλλ. ἔχουν δὲ ἦθη προσηνῆ καὶ φιλόξενα· ἡ πρωτίστη των ἐνασχόλησις εἶναι ἡ θήρα τῶν ἀγριελάφων, τῶν ὁποίων τρώγουν τὸ κρέας σχεδὸν ὁμῶν, καὶ μεταχειρίζονται τὰ δέρματα εἰς τὸ νὰ καλύπτουν τὰς καλύβας καὶ τὰ μέλη των. Τὰ ἐνδύματά των συνίστανται εἰς εἶδος ζώνης ἐξ ὑφάσματος, καὶ μανθῶν συνερῶμένων δερμάτων. Ἀλλὰ τοσοῦτον ἐλαφρῶς κεκαλυμμένοι, οὐχ ἦτον οἱ Παταγῶνες ἀντέχουν εἰς τοῦ κλίματός των τὴν δριμύτητα· ἡ κόμη των μέλαινα καὶ λείχ, κρέμαται εἰς τοὺς ὤμους των καὶ ταινία τὴν δένει περὶ τὸ μέτωπον. Τὸ πλατὺ πρόσωπόν των βάφουν πολλῶκις με μέλαν καὶ ἄλλοτε με κερᾶμου χρῶμα· διηρημένοι εἰς νομάδας φυλὰς δὲν ἀποτελοῦν ἔθνος, ἀλλὰ διαιρούμενοι δι' ἀπεράντων ἐρήμων ὑπόκεινται εἰς μόνους τοὺς νόμους τῆς φύσεως, τῶν ὁποίων ὀψιγενῆ τέκνα εἶναι οἱ κοινωνικοὶ νόμοι. Ἡ τύχη τῶν πρωτογενῶν τούτων ἀνθρώπων δὲν εἶναι πολὺ φηνοητῆ· αἱ κατοικίαι των εἶναι ἄθλια καλύβαι, ὅπου κύνες καὶ ἄνθρωποι ὁμοῦ φυλάττονται ἀπὸ τὸ ἄγρον πνεῦμα τοῦ ἀνέμου, τροφὴ των εἶναι τὰ ὄστρακα καὶ αἱ ρίζαι καὶ ἐπιπόνου θήρας τὸ σπάνιον πρῶτον, ποτό των ὕδωρ βορβορώδες τὸ περισσότερον, καὶ ξηρὰ τῶν ἐρήμων χαμόκλαδα διατηροῦν μόνα τὸ πῦρ εἰς τὰς ἐστίας των· Ἀλλ' ὀλίγας ὥρας πρὸς τὸ Μ. Δ ὑπάρχει τόπος εὐχαιρῆς, κατὰβρυτος ἀπὸ διαυγεῖς βύακα, κατοικούμενος ἀπὸ γένη κτηνῶν κελῶν εἰς βρώσιν, περιβρεγόμενος ἀπὸ ἰχθυοτρόφον θάλασσαν. Δὲν εἶναι οὔτε ἀλίεις, οὔτε ποιμένες, οὔτε γεωργοὶ, ἀλλὰ θηρευταὶ, καὶ ὡς μόνον ὄπλον τὸ ξα καὶ βέλη με λιθίνας αἰχμὰς ἔχοντες, καὶ με σχοινίον προσπαθοῦντες νὰ θηρεύσωσι τὴν Στροβοκάμηλον καὶ τὴν ἀγριελάφον. Αἱ γυναῖκες εἶναι δυσειδεῖς, ἀλλ' οὐχ ἦττον φιλάρεσκοι. Λαμπρύνουσι τὴν μακρὰν κόμην καὶ τὸ πρόσωπόν των με μυελὸν ἀγριελάφου, καὶ περὶ τὸν λαιμὸν φοροῦν ὑάλινα περιδέραια καὶ εἰς τὰς χεῖρας γαλκᾶ δακτυλίδια.

Τὴν 8 Ἰαννουαρίου ἐξέπλευσαν τὰ δύο πλοῖα καὶ ἐξῆλθον εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν, καὶ ἀπὸ τὴν γῆν τοῦ πυρός διευσθύνθησαν πρὸς μεσημβρίαν κατὰ τὸ Σελανδικὸν ἀρχιπέλαγος· καθ' ὁδὸν ἀπήντησαν πάγους,

τινά τμήματα τῶν ὁποίων εἶχον τριγωνομετρικῶς μακρόθεν καταμετρηθέντα, ἐνὸς μιλίου μῆκος καὶ 150—200 ὕψος ὑπὲρ τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ ναῦται μόνις 25 βήματα περὶ ἑαυτοὺς ἐλέποντες μετὰ μεγίστης δυσκολίας ἀπέφευγον τὴν σύγκρουσιν.

Τὴν 22 ἡ ἀτμοσφῆρα ἐκαθαρίσθη καὶ ἡ θερμοκρασία ἀνέβη καὶ εἰς τὸν αἴρα καὶ εἰς τὸ ὕδωρ μέχρι τοῦ 0 τοῦ θερμομέτρου· ἀλλ' οἱ παγετοὶ πέραν τῶν Σκετλανδικῶν νήσων τοῖς παρίστων φραγμὸν, τὸν ὁποῖον ἦτον ἀνάγκη νὰ σχίσωσι.

Τὴν 26 σφοδρὸς ἄνεμος συνέθλασε μέρος τῆς πεδιάδος καὶ τρίμματα αὐτῆς· περιέσφιζαν τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα μόνις μετὰ ὥρας πολλὰς διασωθέντα, ἔφθασαν τὸ ἑσπέρας πρὸς τὰς χιονοσκεπέστους Παβελίας νήσους.

Περιπλεύσαντες δὲ ἐζήτησαν τὴν πρὸς τὸν πόλον διόδον μᾶλλον πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῶν Σανδουχίων· ἀλλ' ἡ διόδος ἐγίνετο καθ' ἐκάστην στιγμήν δυσκολωτέρα, ὁ σφοδρὸς ἀρκτικός ἄνεμος παρέφερε μεταξὺ χιόνων καὶ παγετῶν τὰ πλοῖα, τὰ ὑποῖα μόνις μετ' ἰκανὰς ζημίας ἔφθασαν κατὰ τὰς 3 μ. μ. εἰς τὴν νομιζομένην πλευστὴν θάλασσαν, ἣτις ἦτον κόλπος μόνον τοῦ πεπηγμένου παραλίου, περιοριζόμενος πρὸς μεσημβρίαν ἀπὸ νέκν στερεῶν πάγων ἕκτασιν· ἐδῶ πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν πληρωμάτων ἔμειναν τὰ πλοῖα δεθέντα εἰς πάγους, οἱ ὅποιοι ἐπαπαίλουν νὰ τὰ συντρίψωσι καὶ ἀφήρουν τὸν γαλλοὺν θώρακὰ των· οὐδεμία πρὸς μεσημβρίαν προσέτι ἐλπὶς δὲν ἔμεινεν, ὥστε ἠσυχολήθησαν νὰ ἐπανέλθουν πρὸς ἀρκτὸν διὰ νὰ εὗρουν πλευστὴν θάλασσαν· ἀλλ' αἱ δυσκολίαι ὑπῆρξαν σχεδὸν ἀνυπερέβλητοι, μὲ κάλους ἔσυσον τὰ πλοῖα διὰ τῶν πάγων, μὲ δοκούς τοὺς ἐσπρωχόν, μὲ ἀζῖνας ἐζήτησαν νὰ τοὺς συντρίψουν, καὶ ἐπροσπάδουν νὰ περιπλεύσωσι τοὺς ἔχοντας μεγαλύτερον ὄγκον τῶν πλοίων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἤτελον ἀρεσκότως συντρίβῃ, ἂν δὲν ἐστρέφοντο αὐτὶς πρὸς μεσημβρίαν, διὰ νὰ προφυλαχθῶσιν εἰς μυχόν τινα καὶ νὰ ἐκχειμάτωσιν ἴσως, ἂν ἦτον ἀνάγκη.

Πεισθεὶς δὲ ὁ Δυμὸν Δουρβίλης ὅτι καὶ ἀληθὴς ἐὰν ἦτον τοῦ Βεδδῆλου ἡ διήγησις, ἡ ὁδὸς, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος εὗρε πλευστὴν, ἦτον ἤδη πεπηγμένη, ἔπλευσε πρὸς τὰς Σκετλανδίου νήσους· τούτων δὲ ἡ μὲν ὠνομάσθη Γῆ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, ἡ δὲ ἀνατολικωτέρα τοῦ Ζοϊβίλλ. τὰ κῆτη καὶ ἐν εἶδος ἀγρίων Λάρων εἶναι οἱ μόνοι κάτοικοι τῶν μερῶν τούτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνακάλυψις εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορος διὰ τὸ ἐμπόριον, ἴσως ὁμως ὄχι διὰ τὴν γεωλογίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας.

Ὡς γενικὸν πόρισμα ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε περὶ τῆς θάλασσης δύνανται νὰ ἐξαχθῇ ὅτι τὸ ψύχος εἶναι μεγαλύτερον κατὰ τὸν νότιον ἢ κατὰ τὸν βόρειον πόλον, διότι εἰς ἐκεῖνον οἱ περιηγηταὶ προέβησαν καὶ πολλάκις μέχρι τῆς 84 ΒΠ. ἐνῶ εἰς αὐτὸν ἡ 63 Ν.Π. ἦτον τὸ ἀνυπερέβλητον ὄριον. Ἐκ τούτου δύνανται νὰ ἐξαχθῇ ὁ συμπερασμὸς ἴσως ὅτι ὁ νότιος πόλος δὲν καλύπτεται ἀπὸ τὴν ξηρὰς ἕκτασιν ὅσον ὁ βόρειος, διότι, ὡς γνωστὸν, ἡ γῆ ἀπορροφῶσα μᾶλλον ἢ ἡ θάλασσα τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, διατηρεῖ περισσοτέραν ἐκείνης θερμότητα. (1.)

Περὶ τῆς νεκρᾶς θαλάσσης.

Εἰς τὸ βιβλίον ὅπου ὁ K. Michaud περιγράφει τὴν κατὰ τὴν Ἀσίαν περιήγησίν του διηγεῖται τὰ ἀκόλουθα περὶ τῆς μεγάλης ταύτης λίμνης, ὅπου ἐκβάλλει (χύνεται) ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς.

Ἰπῆγομεν νὰ ἴδωμεν τὴν νεκρὰν θάλασσαν περὶ τὰς 7 ὥρας τὸ πρωτὸν· ὁ ζέφυρος ἔπνεεν ἐλαφρὰ, ἡ ἐπιφάνεια τῆς λίμνης ἐφριττεν (ἐσουφρόνετο) καὶ τὰ ὕδατά της ἐφάνησαν εἰς ἡμᾶς τόσον λαμπρὰ καὶ κυανὰ ὅσον τὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου· δὲν ἴδομεν διόλου οὔτε καπνὸν ἐξαρχόμενον ἀπὸ αὐτὰ· ἀλλ' εὐρήκαμεν ἐκ πείρας ἀληθῆ τὰ λεγόμενα περὶ τῆς πικρίας των· ἐγένεθη τῷ ὄντι ἀπὸ τὰ ὕδατα αὐτὰ εἰς τὴν παλάμην τῆς χειρὸς μου καὶ ἔπασχον ναυτίαν εἰς ἐν τέταρτον ὥρας· ἄλλας λευκὸν περικυκλοῖ τὴν λίμνην ἐνωμένον μὲ κοκκίνην ἄσφαλτον, τὴν ὁποίαν χύνουσι τὰ ὕδατα· τὰ ὄψαρια τῆς νεκρᾶς θαλάσσης εἶναι ἰσχνὰ καὶ μικρά· ὁ δὲ σῆχος, ὅστις μὲ συνώδευε καὶ δύο ἰππῶται Ἀραβες μὲ ἐβεβαίωσαν ὅτι θελήσαντες ποτε νὰ φάγωσιν ἀπ' αὐτὰ, εὐρήκην γεῦσιν τόσον βρωμερὰν, ὥστε ἐβιάσθησαν νὰ τὰ βίψωσιν. Ἦθελον νὰ κολυμβήσω εἰς τὴν λίμνην ταύτην, ἀλλ' ἐφοδούμην τὴν ὑποτροπὴν τοῦ πυρετοῦ· Ἄγγλος ὁμως τις περιηγητὴς ἐτόλμησε τὴν ἀπόπειραν ταύτην καὶ ἐδοκίμασε νὰ βυθισθῇ, ἀλλὰ τὸ σῶμά του ἔμεινεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ὡς κορμὸς δένδρου τόσον τὰ ὕδατα ὑπάρχουσι βαρέα! Ὁ Αὐτοκράτωρ Οὐεσπισιανὸς ἐπεχείρησε τὸ αὐτὸ πείραμα, ἐπειδὴ ἔβριψε κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰωσήπου, εἰς τὴν λίμνην πολλοὺς δούλους (σκλάβους) δεμένους χειρᾶς καὶ πόδας, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐβυθίσθη· καὶ ὁ περιηγητὴς δὲ Ποκίκης δὲν ἐδυνήθη ὁμοίως νὰ βυθισθῇ.

Δὲν ὑπάρχει, νομίζω, εἰς τὸν κόσμον τόπος φρικτότερος παρὰ τὴν νεκρὰν θάλασσαν καὶ τὰ περιχώρα της, ἐπειδὴ ὅλη ἡ εὐρύχωρος κοιλάς αὐτὴ φέρει

τύποις, τρόπον τινά, και ἴχνη καταστροφῆς· ἡ νεκρά θάλασσα εἶναι ἀκίνητος και δὲν ἀποτελεῖ κανένα ἴχον.

Κατὰ δὲ τὸν Scherbert, Beck και Moore ἡ νεκρά θάλασσα κείται 500 πόδας κατωτέρω τῆς Μεσογείου και 2500 τῆς Ἱερουσαλήμ· ἔχει δὲ βάθος 400 ὀργυιάς.

(2.)

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Θιβετι.

Πρὸς βορρῶν τῆς Ἰνδίας, πρὸς ἀνατολὰς τῆς μεγάλης Βουχαρίας, πρὸς νότον τῆς μικρῆς και πρὸς δυσμὰς τῆς Κίνας ἐκτείνεται μεταξὺ 28 και 37 βαθμῶν πλάτους ἀρκτικῶς ἡ μεγάλη αὕτη χώρα, τὸ ὑψηλότεον ἴσως μέρος τῆς γῆς, περιωρισμένον και διαλημμένον ἀπὸ τὰ μέγιστα ὄρη και μάλιστα τὰ Ἰμκλάεια· ἔχει δὲ μητρόπολιν τὴν Λάσσαν και ὑποτελεῖ εἰς τὸ οὐράριον βασιλεῖον (τὴν Κίναν) ἀπὸ τὰ 1724.

Ἡ θρησκεία τῶν κατοίκων εἶναι ὁ λημμισμός, ἔχων πολλὴν ἀναλογίαν μετὰ τὴν τῶν Ἰνδῶν· ἐπειδὴ λατρεύουσιν εἰδωλόν τι λεγόμενον μαχαμόνι (τὸ Δούδα τῶν Βεγγάλων), σέβονται δὲ κατ' ἐξοχὴν τὸν ἀρχιερεὰ τῶν Λάμαν θεωροῦντες αὐτὸν ὡς τοποτηρητὴν τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅθεν οὗτος ἔχει μεγάλην ἐξουσίαν εἰς ὅλους τοὺς Καλμούκους και τοὺς Μογγόλους· τὸ παλάτιόν του κείμενον ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ὄρους ἐπτὰ μίλια μακρὰν τῆς Λάσσης σκεπάζεται ἀπὸ χρυσομένου θύλον ὑψηλότεον· ἐξωτερικῶς δὲ περικυκλοῦται ἀπὸ χρυσῆς και ἀργυρῆς πυρκαμίδας, και οἱ δεκακισχίλιοι θάλαμοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους σύγεται, περιέχουσι πλῆθος πολυτίμων ἀγαλμάτων.

Ὁ δεύτερος Λάμας κατοικεῖ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Τεσίου λομπὺ συλγαιμένου και τούτου ἀπὸ 400 δωμάτια, ὅπου κατοικοῦσι καλόγηροι.

Αἱ οἰκίαι τῶν πλουσίων εἰς τὸ Θιβέτ γίνονται πολυώροφοι· και ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πετρόκτιστοι· οἱ κατώτεροι δὲ οἰκοδομοῦσι τὰς καλύβας των εἰς τὰ πλαγία τῶν βουνῶν, ἀλλ' εὐρίσκονται και νομάδες λαοὶ διάγοντες σκηνόβιοι.

Οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι φοροῦσιν ἔνδυμα μετὰ μέγα περιτραχήλιον, κρατοῦσιν εἰς τὰς χεῖρας μακρὸν κομβολόγιον, σκεπάζονται τὴν κεφαλὴν μετὰ μάλλινον πῖλον, και ζώνονται μετὰ δερμάτινον λωρίον ἢ μετὰ ὀθόνιον κρεμῶντες αὐτὸθεν ἔν μαχαίριον ἢ ποτήριον κτλ.

Αἱ γυναῖκες ἔχουσι τὰ μαλλία πλεγμένα ψιθοειδῶς εἰς δύο βοστρύ-

χους, αἱ δὲ ἀνύπανδροι νεάνιδες ἔχουσι και τρίτον ἄλλον ὡς οὐραν κρεμῶμενον. Ὀλαι δὲ αἱ γυναῖκες φέρουσι πῖλον μικρὸν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατυφένιον κοκκίνου ἢ πρασίνου χρώματος, περιζώμα (ποδιὰν) μεταξωτὸν μετὰ διάφορα ἄνθη κεντητὰ τριγύρω· στολίζουσι δὲ τὰς χεῖρας μετὰ δακτυλίους, ὅλαι φέρουτιν ἔν ἡ δύω κομβολόγια ἀπὸ κηράλιον ἢ ἤλεκτρον και κρεμῶσιν εἰς τὸν λαιμὸν περιάπτον περιέχον τὸν προστάτην θεὸν των.

Οἱ πέτασοι (καπέλα) τῶν πλουσίων γυναικῶν εἶναι στολισμένοι μετὰ μαργαρίτας, κατασκευάζονται δὲ ἀπὸ ξύλον, τὸ ὁποῖον κοκκινίζουσιν ἔπειτα και βερνικόνουσιν.

Τὰ ἔθνη τῶν Θιβετικῶν εἶναι περιέργη. Ἡ Ἀσιατικὴ ἐφημερίς ἀνέφερε πολλάκις περὶ τοῦ ἀγνώστου μέχρι τῆς σήμερον τούτου λαοῦ. Ὄταν προσκαλῆ τις ἄλλον εἰς δεῖπνον κατέχει αὐτὸς τὴν πρωτοκαθεδρίαν, τὸν δὲ ξένον οὔτε ὑπαδέχεται ἐρχόμενον, οὔτε προπέμπει ἀναχωροῦντα, ἀλλ' ἂν ὁ προσκεκλημένος οὗτος τύχη ἀνωτέρας τάξεως, προσφέρει εἰς αὐτὸν βούτυρον, ἢ τῷ δίδει νὰ πῆρ πρώτος· εὐρίσκονται δὲ εἰς τὰς τραπέζας των μεταξὺ τῶν ἄλλων κρέατα και ὀπωρικά πολλά.

Τὸ νεογνὸν παιδίον δὲν πλύνουσιν, ἀλλ' ἀλείφοντες μετὰ βούτυρον, ἐκτίθενται εἰς τὸν ἥλιον· ἡ μήτηρ ὀλίγας μόνον ἡμέρας τὸ τρέφει μετὰ γάλα, ἔπειτα δὲ μετὰ πολτὸν ἀπὸ φρυγμένον ἄλευρον. Ὄταν τὸ παιδίον ἀύξηθῆ, τὸ διδάσκουσι τὴν γραφὴν και τὴν ἀνάγνωσιν, ἂν τύχη ἀρσενικόν· τὰ δὲ κοράτσια μαθηθῶσιν τὰ μέτρα και σταθμὰ, τὸν τρόπον τοῦ συναλλάγματος και τὸ πλέξιμον· θεωρεῖται δὲ ἡ γέννησις τῶν κορασίων ὡς εὐτύχημα και τιμὴ. Ἐπειδὴ τὸ ἱερατικὸν τάγμα ἔχει προνόμια πολλά, τὸ πλεῖστον μέρος τῶν νέων ἀφιεροῦται εἰς τὸν μοναστικὸν βίον, και διὰ τοῦτο ὁ πληθυσμὸς τοῦ Θιβέτ εἶναι πολλὰ μέτριος.

Οἱ γάμοι γίνονται κατὰ λίγον τῆς εὐγενείας, και εἰς μὲν τοὺς ἄνδρας τιμῶνται αἱ φιλολογικαὶ γνώσεις· ἀπὸ δὲ τὰς γυναῖκας ζητοῦνται οἰκονομικὴ και ἐμπορικὴ ἐμπειρία.

Πρὶν συμφωνηθῆ ὁ ἀρραβῶν στέλλονται μεσίται μετὰ ῥινόμακτρα (μαντίλια) εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς νέας. Ἄν ἡ πρότασις ἐγκριθῆ, ὁ ἀρραβῶν ἐορτάζεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νέας, πίνεται οἶνος σταλμένος ἀπὸ τὸν νυμφίον και μοιράζονται τὰ ῥινόμακτρα, ἡ δὲ μεσίτρια θάλλει τὸ σύμβολον τῶν μνηστρων εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς νέας και τῇ προσφέρει διάφορα δῶρα, τέϊ, ἐνδύματα, χρυσόν, ἄργυρον ὡς και ζῶα.

Τὴν δὲ ἡμέραν τοῦ γάμου οἱ προσκεκλημένοι ἔρχονται μετὰ δῶρα, οἱ

δὲ γονεῖς προικίζουσι τὴν νέαν μὲ γῆν καὶ ζῶα. Τότε ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας εὐτρεπίζεται σκηνή, ὑποκάτω τῆς ὁποίας ἀνοίγονται τρία τέσσαρα στρώματα· ἔπειτα σκορπίζουσι σίτον· ἡ νύμφη κατέχει τὸν πρῶτον τόπον, οἱ γονεῖς παρακλίνονται, καθὼς οἱ λοιποὶ καὶ ὄλοι τρώγουσιν ἀπὸ τὰ παρακείμενα εἰς μικρὰ τραπέζια. Μετὰ ταῦτα ὁδηγοῦσι τὴν νύμφην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀνδρός, καὶ προσφέρνται καὶ εἰς τοὺς δύο οἶνος καὶ τέϊ.

Μετὰ ἐν δὲ τέταρτον χωρίζονται οἱ νεόνυμφοι, οἱ δὲ συγγενεῖς τοῖς προσφέρουσι ῥινόμακτρα· τὴν δὲ ἐπαύριον ὅλη ἡ οἰκογένεια λαμπρῶς ἐνδεδυμένη περιφέρεται εἰς τὴν πόλιν ἢ ὑπάγει εἰς ἐπισκέψεις.

Εἰς τὸ Θεβέτ αἱ γυναῖκες εἶναι δυνατώτεροι παρὰ τοὺς ἄνδρας καὶ καλλιεργοῦσι τὴν γῆν.

Ἡ πολυγαμία συγχορεῖται, ἀλλ' αἱ γυναῖκες μόναι δύνανται νὰ ἔχωσι πολλοὺς ἄνδρας· πολλάκις μάλιστα τρεῖς καὶ τέσσαρες ἀδελφοὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας ἔχουσι τὴν αὐτὴν γυναῖκα καὶ μοιραζοῦνται κατ' ἀρέσκειαν τὰ ἐξ αὐτῆς γεννώμενα παιδιὰ· ὅταν δὲ τοιαύτη γυνὴ ζῆ εἰρηνικῶς μὲ ὄλους, τότε λέγεται τελεσία, ἐπεὶ δὴ κυβερνᾷ καλῶς τὴν οἰκίαν.

Συνήθως αἱ γυναῖκες ἔμπορεύονται· εἴτις δ' ἐξ αὐτῶν δὲν γνωρίζει νὰ νῆθη, νὰ ὑφαίνῃ, νὰ γεωργῇ, νὰ σπείρῃ κτλ. γίνεται περιγέλως εἰς τὸν κόσμον· καὶ ὁ μὲν γάμος ὑπάρχει τῶντι ἀδιάλυτος, ἀλλ' ἡ μοιχεία δὲν φαίνεται ἐπονειδιστος, ὥστε ἡ γυνὴ λέγει ἐλευθέρως εἰς τὸν ἄνδρα ὅτι ὁ δεῖνα εἶναι ἐραστής τῆς, καὶ ἂν οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες εὐχαριστῶνται ἀμοιβαίως, ζῶσι κατὰ τοῦτο ἀρμονικώτατα.

Ὅταν δὲ τις ἀποθάνῃ, πλησιάζουσι τὴν κεφαλὴν του εἰς τὰ γόνατα, βάλλουσι τὰ χεῖρά του μεταξὺ τῶν σκελῶν καὶ τὸν δένουσι μὲ σχοινία· ἔπειτα τὸν χώνουσι εἰς σάκκον δερμάτινον ἢ κίνιστρον, τὰ ὑποῖα κρεμῶσιν ἀπὸ δοκόν· ἔπειτα τὸν κλείουσι καὶ προσκαλοῦσι τοὺς λαμᾶς νὰ δεηθῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ· φέρουσι δὲ εἰς τοὺς ναοὺς βούτυρον, τὸ ὁποῖον καίουσιν ἔμπροσθεν τῶν εἰδώλων· ὅλα δὲ τὰ πράγματα δίδονται εἰς τοὺς λαμᾶς. Μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας φέρουσι τὸν νεκρὸν ἐπ' ὄμων πρὸς τοὺς διαμελιστάς, οἵτινες δέσαντες αὐτὸν εἰς σύλον, τὸν κόπτουσιν εἰς μικρὰ κομμάτια, καὶ προσφέρουσιν αὐτὰ εἰς τοὺς σκύλους, τὰ δὲ ὄσα συντρίψαντες εἰς ἰγδίον συνάπτουσι μὲ φρυγανισμένον ἄλευρον, καὶ σχηματίζοντες σφαιρίδια δίδουσι εἰς τοὺς σκύλους πάλιν καὶ εἰς τοὺς γύπας.

Ὅσοι ὁμοῦ δὲν ἔχουσι νὰ πληρώσωσι τὰ κηπικὰ, ὁ νεκρὸς τῶν ῥίπτεται εἰς τὸν ποταμὸν καὶ τοῦτο θεωρεῖται ὡς δυστύχημα· ἂν δὲ ὁ ἀπο-

θανὸν ἦτο πτωχὸς, οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι συνεισφέρουσιν εἰς βοήθειαν τῆς οἰκογενείας του.

Τὸ πένθος δὲ συνίσταται· εἰς τὸ νὰ μὴ φανῶσιν οἱ λυπούμενοι μὲ ἐνδύματα λαμπρὰ ἑκατὸν ἡμέρας. Τότε οὔτε κτενίζονται, οὔτε πλύνονται, αἱ δὲ γυναῖκες δὲν φοροῦσιν ἐνώτια οὔτε ὄρμους· εἰς τὸ γῆθος ἀπὸ ἡλέκτρινα κομβολόγια.

Καὶ ἄλλο δὲ παράδοξον τῶν Θετινῶν ὅτι σέβονται τοὺς νέους καταφρονῶντες τοὺς γέροντας· ἀπορεύουσι δὲ τοὺς ἀββώστους καὶ ὁ ἐπὶ πολέμου θάνατος θεωρεῖται ὡς δόξα ὅλης τῆς οἰκογενείας. (2.)

ῬΩΣΙΑ.

Ἡ θ ἠ τ ὦ ρ Ὀ σ τ ι ἄ κ ω ρ .

Οἱ Ὀστιάκοι εἶναι τὸ πρῶτον ἔθνος τῆς Σιβηρίας, τὸ ὁποῖον ἀπάντησαν οἱ Ῥώσοι.—Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀλιγότευσεων, ἀφ' ὧν ὑπέπεσον εἰς τὴν ἐξουσίαν τούτων, ἐπεὶ δὴ ἡ εὐφρογία καὶ ἄλλαι ἀββώσται ἀγνωστοὶ εἰς αὐτοὺς τὸ πάλαι εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν τῶν καὶ ἐπέφερον μέγαν ὄλεθρον.

ἔχουσι δὲ οἱ Ὀστιάκοι ἀνάστημα μέτριον, ὑγίαν ὄχι πολὺ εὐρωστον, πρόσωπον δυσάριστον καὶ χροῶμα ὀχρὸν· εἶναι βρωμεροὶ καὶ ὀκνηροὶ· φοροῦσι δὲ κατὰ σάρκα δέρματα ζῶων, τὰ ὁποῖα κτερογάζονται μόναι, ἐκτὸς τῶν πλουσίων, οἱ ὅποιοι ἔχουσι ὑποχιτώνια ὑφαντά.

Αἱ γυναῖκες συνειθίζουσι πάντοτε νὰ σκεπάζωσι τὸ πρόσωπόν των εἰς τοὺς ξένους· πρῶτος στολισμὸς των εἶναι τὸ νὰ ἔχωσι τοὺς ὄμους, τὰς χεῖρας, τοὺς βραχίονας καὶ τὰς κνήμας κτεστειγμένα μὲ χρώματα· θεωροῦνται δὲ γενικῶς ἀπὸ τοὺς ἄνδρας ὡς αὐτόχρημα ἀνδράποδα ἢ ἀχθοφόρα κτήνη.

Οἱ Ὀστιάκοι ζῶσι μὲ κινήγιον ἢ ἀλείαν· τρώγουσι δὲ ἄρκτους, ἀλώπεκας, σκυόρους ὡς καὶ πτώματα σηπόμενα ζῶων· μεταχειρίζονται δὲ πολὺ καὶ τὸν καπνὸν ὡς κόνιν, καὶ διὰ τὸν καταστήσωσι δριμύτερον· τὸν ἀνακατάνουσι μὲ τὴν τέφραν (στάκτην) τῆς Ἰσθας, καὶ ἀφ' οὗ τὸν βορῆσωσι, στυπτόνουσι τὰ βῶθωνιά των μὲ φλοιὸν ἰτίας· ὅθεν πάσχουσιν εἶδος φλογώσεως εἰς τὸ πρόσωπον, ἣτις τοὺς προφυλάττει ἀπὸ τῆ ψυχῆς.

Οἱ Ὀστιάκοι λαμβάνουσιν ὅσας γυναῖκας δύνανται νὰ θρέψωσι· νυμφεύονται δὲ τὰς πλησιεστέρας συγγενεῖς των· ἀλλ' ἀποφεύγουσι τὰς καταγομένας ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν οἰκογένειαν καὶ φερύσας τὸ ὄνομά τῆς·

Ἡ ὑπανδρευμένη νέη δὲν παρουσιάζεται εἰς τὸν πενθερὸν ἕως οὗ δὲν ἔχει παιδίον, οὔτε ὁ γαμβρὸς τολμαῖ νὰ φανῆ εἰς τὴν πενθεράν. Ἄν γυνὴ τις βασανίζεται ἀπὸ τὸν ἄνδρα της καταφεύγει πρὸς τὸν πατέρα της καὶ τὸν ἀναγκάζει νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἔδνα ἢ χαρίσματα τοῦ ἀνδρὸς διὰ νὰ τὴν νυμφέσῃ ἔπειτα μὲ ἄλλον.

Ὅταν θάπτωσι τοὺς νεκροὺς, θυσιάζουσιν ἐπάνω τοῦ τάφου των ταράνδους τόσῳ πλειότερους, ὅσῳ ὁ ἀποθανὼν ἔτυχε πλουσιώτερος.

Οἱ Ὀστιάκται εἶναι εἰδωλολάτραι, καὶ φοβοῦνται καθ' ὑπερβολὴν τοὺς θεοὺς των, ὅθεν σπανίως ἐπιροκοῦσιν· ἀλλ' ἀλλοίμονον εἰς τούτους, ἀνίσως συμβῆ κάμμία συμφορά καὶ δὲν τὴν θεραπεύσωσιν· ἐπειδὴ ἀμέσως λαμβάνουσι τὰ εἰδωλά των ἀπὸ τὴν γωνίαν, τὰ ρίπτουσι κατὰ γῆς, τὰ συντριβοῦσι καὶ τὰ καταπατοῦσι χάριν ἐκδικήσεως.

Οἱ Μάνταις τοὺς ὀδηγοῦσιν εἰς τὴν θρησκείαν ὡς ἱερεῖς, καὶ ἐκτελοῦσι διαφόρους μαγείας.

Ἡ εἰρηνικὴ καὶ οὐράνιος τοῦ εὐαγγελίου θρησκεία δὲν εἰσχώρησεν εἰσέτι εἰς τοὺς ἀγρίους τούτους· καὶ νομάδας λαοὺς, ἢ τοῦλάχιστον ὅσοι ἐβιάσθησαν ἀπὸ τοὺς Ῥώστους νὰ ὁμολογήσωσι τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν προσποιοῦνται μὲν πρὸς αὐτοὺς εὐσέβειαν, κυρίως δὲ ὅταν εὐρεθῶσι μόνοι διαμένουσιν ὅποιοι ἦσαν.

Οἱ Ὀστιάκται εἰς τοὺς χοροὺς των ἐκτελοῦσι διάφορα σχήματα τῶν πτηνῶν καὶ τετραπόδων, ὅταν τὰ κυνηγῶσι, καὶ τῶν ἰχθύων ὅταν τοὺς ἀλιεύωσιν, ὅ ἐστι μιμοῦνται θαυμασίως τὰς κινήσεις τῶν διαφόρων τούτων ζώων μὲ διαφόρους περιστροφὰς καὶ ἀπίστευτον εὐκομφίαν· χλευάζουσι δὲ εἰς τὸν χορὸν καὶ τὰς γυναῖκας τῶν Ῥώστων πλυνούσας εἰς τὸν ποταμὸν κ. τ. λ.

(2)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ.

Περὶ τῶν ἱερῶν δικαστηρίων τοῦ μεσαιῶνος.

Εἰς τὴν σύνοδον τῆς Βερόνης ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτικὴ ἐξουσία συμφώνησαν νὰ ἐξαλείψωσι τὰς αἱρέσεις· ὅθεν ὁ μὲν κλῆρος μετεχειρίσθη τὸν ἀφορισμὸν, οἱ δὲ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες τὰς κοσμικὰς ποινάς. Οἱ ἐπίσκοποι διετάχθησαν νὰ ἐξετάζωσιν ἀφ' ἑαυτῶν, ἢ δι' ἐπιτρόπων περὶ τῶν αἱρετικῶν διτηρημένων εἰς βαθμοὺς δηλ. εἰς ὑπόπτους, ἐξηλεγμένους, μετανοήσαντας καὶ ὑποτροπιάζοντας· ὥστε ἕκαστος τούτων

ἐπαιδεύετο ἀναλόγως πνευματικὴν παιδείαν. Προέδρυσεν δὲ κατ' ἀρχὰς τὸ τοιοῦτο συμβούλιον ὁ Πάππας Λούκιος· ἔπειτα ὁ Γρηγόριος Θ. (1233) καὶ Ἰννοκέντιος Δ. (1252) ἐξάπλωσαν τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν ταύτην καθ' ὅλην τὴν Ἰταλικὴν χερσόνησον ἐκτὸς μόνης τῆς Νεαπόλεως· ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν ἴσως ὑπέφερον ἡ Πορτογαλλία (1552) καὶ Ἰσπανία, ἥτις ὑπετάχθη εἰς αὐτὴν ἐπὶ Φερδινάνδου καὶ Ἰσαβέλλης (1484).

Οὕτως ἄρα τὸ ἱερὸν δικαστήριον ἐξαρτώμενον ἀμέσως ἀπὸ τὸν Πάππαν ἐδίκαζεν εἰς ξένας ἐπικρατείας. Κατεστάθη δὲ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Γαλλίαν βασιλεύοντος τοῦ Λουδοβίκου (255), τὸν ὁποῖον εἰδονταὶ οἱ δυτικοὶ ὡς ἄγιον. Πρῶτοι δὲ δικασταὶ ἦσαν ἐκεῖ Δομινικάνοι καὶ Κορδελάριοι μοναχοὶ συμβουλευόμενοι ἐνίοτε καὶ τοὺς ἐπισκόπους.

Τὸ παράνομον δικαστήριον τοῦ· ο ἔκρινεν ἐντὸς 14 μηνῶν ἐπέκεινα τῶν ὀγδοήκοντα χιλιάδων ἀνθρώπους, καὶ ἔκαυσε πέριτε ὡς ἑξ χιλιάδες αὐτῶν μὲ πομπὴν ἱεροτελεσίας καὶ πανηγύρεως. Οἱ Ἰσπανοὶ κατ' ἀρχὰς δὲν ἐτρόμαξαν ὅσον ἔπρεπεν, ἐπειδὴ ἐκολάζοντο οἱ ἐχθροὶ των καὶ ἐξαιρέτως οἱ Ἰουδαῖοι· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐθυσιάσθησαν καὶ αὐτοί· ἐπειδὴ ἀναφανείσης τῆς αἱρέσεως τοῦ Λουθήρου ἐφονεύοντο ὅλοι ὅσοι ἔμπνεόν τινα ὑπόψιαν· ἐξεδίδοτο δὲ ἡ καταδίκη τόσῳ μᾶλλον εὐκολώτερον, ὅσῳ οἱ κατηγορούμενοι δὲν παρουσιάζοντο ἔμπροσθεν τῶν συνηγόρων· ἤκούοντο δὲ αἱ συκοφαντίαι καὶ τῶν δούλων κατὰ τῶν κυρίων, καὶ τοῦ υἱοῦ κατὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς γυναίκος κατὰ τοῦ συζύγου κτλ. Ὡστε δὲν ὑπῆρχε πλέον φίλος, ἢ δυσπιστία ἐκυρίευσεν παντοῦ καὶ διελύθησαν ὅλοι τῆς κοινωνικῆς σχέσεως οἱ δεσμοί. Τοιαῦτα μισηφάνα δικαστήρια ἦσαν πολλὰ εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἀλλ' ἔν μάλιστα ἐδίκαζεν ἀνεκκλήτως εἰς τὸ Μαδρίτον.

Τὰ κολαστήρια δὲ λεγόμενα αυτο dafé δηλ. πράξις ἢ ἔργον εὐσεβείας ἐγίνοντο κατὰ τινα μεγάλην ἐορτὴν χάριν πλειότερας δημοσιότητος καὶ ἐνεργητικωτέρου παραδειγματισμοῦ, οἱ καταδικασθέντες ἐφέροντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου ἀνεγινώσκετο ἡ καταδίκη, παρεδίδοντο ἀπὸ τοὺς ἱεροδίκας ἢ μᾶλλον μαροδίκας εἰς τὸν δῆμιον παρακαλούμενον νὰ τοὺς παιδεύσῃ χωρὶς αἵματοχυσίας, ὅθεν οἱ δυστυχεῖς ἐκαίοντο, παρόντος καὶ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, ὅστις ὅμως ἐκάθητο εἰς θρόνον ταπεινότερον παρὰ τὸν τοῦ ἱεροδίκου.

Οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ ἰδιαιτέρως οἱ Ἰσπανοὶ αὐτοὶ ὠνείδιζον τὸν Μοντεζουμᾶν βασιλέα τοῦ Μεξικῶ, διότι ἐθυσιάζε τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τοὺς θεοὺς

των· ἀλλὰ τί ἤθελεν εἰπεῖν ὁ Μοντεζουμά; ἂν ἔβλεπε τὴν τοιαύτην τῶν Ἰσπανῶν ἱεροπραξίαν;

Ἄν καὶ τὰ φῶτα ἐξαπλώθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας, ἡ παράνομος ὅμως αὐτῆ ἐξουσία διέμεινε ἕως ἐσχάτων εἰς τὴν Ἰσπανίαν, καὶ ὁ Ναπολέων πρῶτος τὴν κατήργησεν περὶ τὰ 1808· ὁ δὲ φερδινάνδος τὴν ἀποκατέστησε πάλιν κατὰ τὸ 1814, ἀλλὰ κατηργήθη ἐκ νέου κατὰ τὸ 1820 ἀπὸ τοὺς βουλευτάς τοῦ ἐθνους συνελθόντες ὑπὲρ τοῦ συνταγματικοῦ χάρτου.

Τὸ δικαστήριον τοῦτο δὲν ὑπάρχει πλέον οὔτε εἰς τὴν Ἀμερικὴν, οὔτε εἰς τὴν Ἰνδίαν· σώζεται δὲ μόνον διὰ τὸν τύπον εἰς τὴν Σικελίαν καὶ τοῦ Πάππα τὴν ἐπικράτειαν.

(2.)

ΖΩΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ Ἰαίνης.

Διφόρα ἐμυθολογήθησαν περὶ τοῦ ζώου τούτου· πρῶτον ὅτι χωλαίνει, μάλιστα δὲ ὅταν ἀρχίξῃ νὰ περιπατῇ· ἡ ἰδέα δὲ αὐτῆ προῆλθεν ἀπὸ τὴν διάθεσιν τῶν μελῶν του, ἐπειδὴ ἡ Ἰαίνα κλίνει τὸ σῶμα τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ὁ ἄξων αὐτοῦ πλησιάζει πρὸς τὴν γῆν καὶ τὰ ὀπίσθια συγκρινόμενα μὲ τὰ ἐμπρόσθια φαίνονται μικρά· δεύτερον, κατὰ τὸν Πλίνιον, ὅτι εἶναι ἐρμαφρόδιτος, ὅτι μιμείται τὴν φωνὴν τοῦ ἀνθρώπου κτλ.

Ἡ Ἰαίνα εἶναι ζῶον νυκτοδίατον, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ ὀμμάτια της, ἀγαπᾷ τὰ μαλακὰ κρέατα, ὅταν ἤδη ἀρχίξωσι νὰ σήπωνται, ἀλλὰ τρώγει καὶ ρίζας· προσβάλλει δὲ συγχάσις τὰ ἄλλα ζῶα καὶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, ὁσάκις δὲν εὐρίσκει πτώματι. Συνήθως δὲ διὰ νὰ χορτάσῃ τὴν ἀκίθατον λαίμαργίαν των, αἱ Ἰαίνας προχωροῦσι διὰ νυκτὸς εἰς τὰ κοιμητήρια, ἀνασκάπτουσι τοὺς τάφους καὶ ἐξορύττουσι τοὺς νεκρούς· ἐνίστε δὲ εἰς τοὺς θερμούς τόπους, ὅπου αὐταὶ ζῶσιν τὰ μιάσματα γίνονται πολὺ πλέον ἐπικίνδυνα παρ' ἄλλοῦ· ὅθεν οἱ ἄνθρωποι ἀρίνουσιν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν πόλεων ὅλας τὰς ἀκαθαρσίας· καὶ τὰ πτώματα, αἱ δὲ Ἰαίνας ἐρχόμεναι τὴν νύκτα βόσκονται μεταξὺ αὐτῶν.

Τὰ ζῶα ταῦτα φημίζονται ὡς ἀγριώτατα· ἀλλ' ὁ Πεννάν, ὁ Βυρβάν, ὁ Κυβιέρς καὶ ὁ Βαρρόου ἀναφέρουσι παραδείγματα ἡμερευμένων Ἰαίνων.

Ὁ τελευταῖος μάλιστα λέγει ὅτι εἰς τινὰς τόπους μεταχειρίζονται τὴν Ἰαίναν εἰς τὸ κυνήγιον· καὶ ὅτι δὲν φαίνεται κατωτέρα τοῦ σκύλου οὔτε

κατὰ τὴν εὐφρίαν οὔτε κατὰ τὴν πίστιν. Ἡ Ἰαίνα, τὴν ὁποίαν εἶδομεν εἰς τὸ θηριοτροφεῖον τῶν Παρισίων, ἔφυγεν ἀποβιβαζομένη εἰς τὸ Ληριάν (λιμένα τῆς Γαλλίας) περιήλθεν ὀλίγον καιρὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς χωρὶς νὰ βλάβῃ κανένα ἄνθρωπον, καὶ ἔπειτα παρεδόθη εἰς τοὺς καταδιώκοντας αὐτήν· ἔζησε δὲ δεκαεξέ χρόνους εἰς τὴν εἰρημένην μητρόπολιν πάντοτε ἡμέρος ἐκτὸς μόνον περὶ τὰ ἔσχατα ὅτε βέβαια διὰ τὰς ἀβῶστίαις τοῦ γήρατος κατήνησεν ὀπισθεῖν ἀγρία.

Περὶσημοί, δέ τις θηριοτρόφος εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ Κ. Μαρτέν ἡμέρωσε τόσον τινὰ Ἰαίναν, ὥστε ἐκτὸς τῶν ἄλλων τὴν ἀναγκάζει μὲ μίαν μόνην διαταγὴν νὰ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὰ ὀδόντια της καὶ τὰ κρέατα, τὰ ὁποῖα ἤδη ἄρχισε νὰ μασᾷ.

Οἱ Γάλλοι, ὅσοι ὑπῆγον εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον διὰ νὰ λάβωσιν ἐκεῖθεν τὸν Ὀβελίσκον τοῦ Λουξόρ, τὸν ὁποῖον ἔστησεν ἔπειτα ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν πλατείαν τῆς Ὀμοιοίας, εὐρήκην εἰς πολλὰ χωρία τοῦ τόπου ἐκείνου ἡμέρους Ἰαίνας περιφερούμενας εἰς τὰς ὁδοὺς ἀκινδύνως· ἀλλὰ μία, τὴν ὁποίαν ὁ ἄρχων τινὸς χωρίου ἐχάρτισεν εἰς τὸν χειρουργὸν τῆς Γαλλικῆς αὐτῆς συνοδίας δὲν ἠθέλησε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μακρυνθῇ ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπου ἤδη ἔζησεν.

ΓΕΩΡΓΙΑ.

Δευτέρα συγκομιδὴ τῶν γαιωμῶλων.

Εὐρίσκομεν εἰς τὰ χρονικά τῆς βασιλικῆς ἐταιρείας τῶν κηπουρικῶν τὰ ἀκόλουθα·

Ὁ Κ. Bonnet ἔλαβε περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου ὁκτώ φυτὰ γαιωμῶλων εἶδους τινὸς πρῶτου ἔχοντα τὰς ρίζας χωρὶς ὅμως τὰ φουσκώματα τὰ λεγόμενα γαιωμῆλα, ἐκοψεδὲ αὐτὰ ὁκτώ δακτύλους ἐπάνω τῶν ριζῶν, καὶ τὰ ἐφύτευσεν εἰς τρύπας 6 δακτύλων βάθους, ἀλλὰ πλατείας διὰ νὰ ἔχωσι τόπον αἱ ρίζαι νὰ ἐξαπλωθῶσιν· ἔπειτα τὰ ἐτίκτεσε μὲ γῆν καὶ τὰ ἐπισκέπτετο πᾶσαν ἐσπέραν ἀμέσως μετὰ τὴν 3 ἡμέραν οἱ καυλοὶ ἐστερεώθησαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐβλάστησαν καὶ ἐσκεπάσθησαν ἀπὸ φύλλα. Ὁ Κ. Bonnet τὰ πρόχωσεν ὅτε εὐρήκε τὸν καιρὸν ἀρμόδιον καὶ ἀκολούθως τὰ ἀφῆκε. Περὶ δὲ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου βλέπων τοὺς καυλοὺς μαρινομένους, ἐκβάλε τὰ γαιωμῆλα καὶ εἶδεν ὅτι ἦσαν ὠριότατα· καὶ ὅτι πᾶσα μία ρίζα εἶχε 10 ὡς 15 γαιωμῆλα παχύτατα.

Ἡ δευτέρα αὐτῆ συγκομιδὴ ἦτον πολὺ παρὰ τὴν πρώτην ὠριωτέρα.

Σημ. Ο τρόπος οὗτος τῆς καλλιέργειας θέλει ἐπιτύχει πολὺ πιθανότερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὁ γεμῶν ἔρχεται πολὺ ὀψιμότερος παρὰ εἰς τὴν παρὰλιον Βονωνίαν τῆς Γαλλίας, ὅπου ὁ εἰρημένος γεωργὸς ἐκτέλεσε τὸ περιεργον τοῦτο πείραμα. Εἰς τὴν γεωργικὴν χρειάζονται μάλιστα τοιαῦτα μικρὰ περιάματα καὶ δοκιμαὶ διάφοροι· ἐπειδὴ ἀπὸ τὰς κατὰ μέρος παρατηρήσεις κατωρθώθη νὰ μορφωθῶσιν ὀγκώδη βιβλία περὶ γεωργικῆς, καὶ ἀπὸ αὐτὰς ὁμοίως γεμίζονται αἱ ἐκδιδόμεναι περὶ ἀγρονομίας ἢ κηπουρικῆς ἐφημερίδες. Ἡ γεωργικὴ, καθὼς καὶ ἡ ἰατρικὴ σχεδὸν, ἔχει βάσιν τὴν πείραν· αἱ δὲ ἐπιστῆμαι καθὼς ἡ βριτανικὴ καὶ ἡ χημεία, καὶ ἡ φυσικὴ ἤλθον πάντοτε κατόπιν διὰ νὰ κανονίσωσι τὰ ἔργα τοῦ γεωργοῦ, νὰ ἐξηγήσωσι τὰ διάφορα φαινόμενα, ἢ νὰ τελειοποιήσωσι τὰς μεθόδους καὶ νὰ μεταρρυθμίσωσι τοὺς τρόπους.

(3.)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.

ΣΑΚΧΑΡΟΠΟΙΑ.

Σιρόπιον σεύτλων.

Περιεγράψαμεν ἄλλοτε διεξοδικῶς εἰς τὴν Ἀνθολογίαν τὴν κατασκευὴν τοῦ σάκχαρος ἀπὸ τὰς ρίζας τῶν σεύτων εἴτε κοκκινορουλιῶν. Αὐτὴ ἀπ' ἀρχῆς ὡς τέλος γίνεται ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ καταστήματος καθ' ὅλην τὴν Γαλλίαν· ἀλλ' οἱ βιομήχανοι τῆς Βοημίας ἐχώρισαν εἰς δύο κλάδους τὸ ἔργον, καὶ τὸν μὲν πρῶτον ἐκτελοῦσιν αὐτοὶ οἱ ἀγρονόμοι ὡς ἀπλοῦστερον, περιοριζόμενοι μόνον εἰς τὴν πρæτοιμασίαν τοῦ σιροπίου, τὸν δὲ ἀποθλέποντα τὴν πῆξιν τοῦ σιροπίου καὶ μεταβολὴν εἰς Σάκχαρ ἀνέλαιον οἱ κυρίως σακχαροκαθάραται λεγόμενοι.

Εἰς ὅλα δὲ τὰ ἐργαστήρια τῶν σιροπιῶν πλησίον τῆς Πράγας ἀρίνουσι τὰς ρίζας νὰ διαθραχῶσι (μοσχεύσωσιν) διὰ νὰ ἐκβάλωσιν ἐκεῖθεν τὴν σακχαρικὴν ὕλην, τὴν ὁποίαν πικνοῦσιν ἔπειτα εἰς ἀπλοῦν ἀγγεῖον, ὥστε δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην οὔτε λεβήτων θερμικομένων διὰ τοῦ ἀτμοῦ, οὔτε τρίπτων (κνιστήρων) οὔτε πιεσηρίων. Δὲν μεταχειρίζονται δὲ οὔτε τὸ κοκκαλικὸν ἀπόκυμα (δηλ. τὰ κόκκαλα μεταξέβλημένα εἰς κοινορτόν ἄνθρακος) διότι ὁ καθαρισμὸς τοῦ σάκχαρος δὲν ἀνήκει εἰς αὐτούς· καὶ λαμβάνουσι 18 τοῖς ἑκατὸν σιρόπιον ἀπὸ τὰς ρίζας· τοῦτο δὲ τὸ βᾶρος καταντᾷ εἰς τὸ τρίτον ὅταν γίνηται τὸ σάκχαρ.

ΧΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Ἡ περίσσεια τῶν πτωχῶν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Εὐρώπης ἔδωκεν ἀφορμὴν ἐμβριθῶν σκέψεων εἰς ὄλους τοὺς σοφοὺς καὶ φιλανθρώπους· ὅθεν ἐζήτησαν κατὰ ποῖον τρόπον ἦτο δυνατόν ἂν ὄχι νὰ ἐκλείψῃ, τοῦλάχιστον νὰ ὀλιγοστεύσῃ ἡ γάγγραινα καθ' ἡμέραν ἐπαπειλοῦσα αὐτὴ πληγὴ τοῦ πολιτικοῦ σώματος· μεταξὺ δὲ τῶν διασῆμων ἀνδρῶν, οἵτινες ἔγραψαν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑπάρχει καὶ ὁ Ἄγγλος Μάλθους, ὃς τις θεωρεῖ ὡς ὀλέθρια εἶλα τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα, καθότι ὑποτρέφουσι τὴν ὀκνηρίαν, καὶ χρησιμεύουσι μάλιστα ἐνίοτε ὡς σκέπη καὶ αὐτῆς τῆς δικυθορίας, καθὼς π. χ. τὰ λεγόμενα λεγωκομεία, ὅπου καταφεύγουσιν αἱ φουλόβιαι γυναῖκες διὰ νὰ γενήσωσιν ὥστε ἔχει μόνον αἱ μητέρες, κατ' αὐτὸν τὴν τριπλὸν εὐρίσκουσι βοήθειαν εἰς τὴν ἀμνηχανίαν των καὶ ἐνθαβρύνονται ἀκολούθως εἰς τὸ κακόν, ἀλλὰ καὶ τὰ γεννώμενα παῖδια, ὅταν διασωθῶσιν ἀπὸ τὰς ἐπιδημίας, γίνονται βᾶρος νέον εἰς τὴν πολιτείαν, ὅταν δὲ αὐξήσωσι φέρουσιν ἐν δόμῳ καὶ λυπηρὰν τὴν συναίσθησιν τῆς σκοτίου καὶ ἐπονειδίτου καταγωγῆς των.

Ἄλλοι ὁμοῦ ἐξίσου φιλόανθρωποι χωρὶς σχεδὸν νὰ ἔχωσι διαφορετικὴν περὶ τῆς βλάβης τῶν τοιούτων καταστημάτων γνώμην, ἐφρόντισαν τοῦλάχιστον νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ὑπέρογκον δαπάνην τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν διατήρησιν των, ἕως οὗ εὐρεθῆ κοινός τις τρόπος πρὸς γενικὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἐνδόξων τούτων ἀνδρῶν εἶναι καὶ ὁ Κ. Δαρσέτος μεταλλογνώμων εἰς τὸ νομισματοκοπεῖον τῶν Παρισίων καὶ μέλος τῆς τῶν ἐπιστημῶν Ἀκαδημίας· εἰς αὐτὸν δὲ χρεωστέῃ ἡ βιομηχανία πολλὰς ἀνακλύψεις, ἀλλὰ μία τῶν ὠφελιμοτάτων ὑπάρχει καὶ ἡ ἀκόλουθος.

Ἐπειδὴ ἐχρειάζετο ὑπερβολικὴ ποσότης κρέατος διὰ νὰ κατασκευάζωνται βροφήματα (σῦπαι) πρὸς χεῖτην τῶν πτωχῶν (*) ὁ Δαρσέτος ἐπένοησεν εἰς ἄριστος χημικὸς νὰ λάβῃ ἀπὸ τὰ ριπτόμερα ὀστᾶ (κόκκαλα) ὅλην τὴν παχεῖαν καὶ θρεπτικὴν ὕλην χωρίζων αὐτὴν ἀπὸ τὰ διάφορα ἄλατα, μετὰ τὰ ὁποῖα εὐρίσκεται ἐκ φύσεως ἐνωμένη. Ὅθεν ἀφίνει τὰ ὀστᾶ νὰ διατρα-

(*) Εὐρίσκονται εἰς διαφόρους συνεικίας τῶν Παρισίων καταστήματα, ἔπου διακίμευσον εἰς τοὺς πτωχοὺς τρεφᾶς, ἰατρικὰ κτλ.

χῶσιν ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ ἡμέρας εἰς ἀδυνατισμένον ὑδροχλωρικὸν ὄξυ (*), τὸ ὁποῖον διαλύει ἕλα τὰ ἄλατα, ὡς εἶπομεν, ὥστε τὰ ὀστᾶ ἔπειτα μένοντα μαλακὰ καὶ εὐλόγηστα μεταβάλλονται εἰς ζωϊκὴν ὕλην. Ἄν δὲ τότε τὰ βυθίστη τις εἰς βραστὴν ὕδωρ, καὶ ἀφοῦ τὰ σπογγίσῃ τὰ καταβρέξῃ μὲ ψυχρὸν γίνονται καθαρὴν πηκτώμα, δηλ. διαλύονται εἰς τὸ ὕδωρ καὶ συνιστῶσιν ἀρωματώτην κόλλαν θρεπτικὴν ἀνάλογον μὲ τὴν ὕλην τῶν χόνδρων εἴτε τραχανῶν λεγομένων 100 λίτραι κοκκαλῶν διαβρεχόμεναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διδουσι 4 ὡς 10 λίτρας θρεπτικῆς ὕλης, τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζονται ὡς πάχος διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν βοφημάτων μὲ χόρτα, φιδὲν, ὕσπρια κτλ.

Πολλὰ νοσοκομεῖα τῶν Παρισίων καὶ ἄλλων πόλεων ἔχρουσι τὰ ἀναγκαῖα σκεύη εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ πηκτώματος ἀπὸ τὰ περισσεύοντα κόκκαλα ἂν δὲ εἰς τὰ αὐτῶ γινόμενα βοφήματα προστεθῇ καὶ ὀλίγοι ζωμοὶ τότε λαμβάνουσι νοστιμοτάτην γεῦσιν.

Τὴν εἰρημένην ὕλην μεταχειρίζονται εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ζωγραφητῶν χάρτων καὶ τῶν πέλων (καπέλων), εἰς τὴν ζωγραφικὴν, εἰς τὸ κόλλημα τοῦ χαρτοῦ κτλ.

Πολλὰκις ἡ ὕλη αὕτη ἀναπληροῖ τὴν κόλλαν καὶ χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ ταφτᾶ, τὸν ὁποῖον βάλλουσιν ἐπάνω εἰς τὰς πηλῆγας, ἢ τὰ κοψίματα.

Ἀλλὰ τὸ πηκτώμα τῶν σαρκῶν ἔχει ἡδεῖάν τινα ὁσμὴν καὶ γεῦσιν, τὴν ὁποῖαν γνωρίζομεν εἰς τὸν ζωμόν, ἐν ᾧ ἡ ἐξαγομένη ἀπὸ τὰ ὀστᾶ εἶναι ἄχμος καὶ ἄνοσμος, ἐπεὶ δὲ δὲν ἔχει ἀρωματικὴν τινα ὕλην, τὴν ὁποῖαν ὁ Θέναισδος ὠνόμαζεν *οσμάζωμα* (**), ἡ ἔλλειψις ὅμως τῆς ὕλης αὐτῆς θεραπεύεται μὲ τὴν προεθῆκην ὀλίγου κρέατος. (3.)

(*) Περί τοῦ ὀξέος τούτου καὶ ἄλλων τινῶν εὐσιωδῶν εἶπαμεν ἄλλοτε τινα εἰς τὴν Ἀνθολογίαν.

(**) Ὀμιλοῦμεν ὅτι ἡ λέξις δὲν συντέθη κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς κανόνας· ἀλλὰ γενικῶς εἰ Ἑβραϊαὶ ὀλίγον εὐδοκμεῖουσιν εἰς τὴν ὀνομασθεσίαν νέων ὄρων, τοὺς ὁποίους ἔλας λαμβάνουσιν ἀπὸ τῶν ἀνεξάντικτων θοσαυρῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης· ἔπειτα βλέποντες πόσον Ἕλληνες διαστρέφουσι καὶ παραμορφοῦσι τὴν γλῶσσαν τῶν πρέπει νὰ συγχωρῶμεν τοὺς ξένους βαρβαρίζοντας.